

Monika Rausz, Anna Sobol

Wydawnictwa ciągłe

Wyższej Szkoły Pedagogicznej

im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

1954–1999

Państwową Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Krakowie powołano do życia w 1946 r. W następnych latach funkcjonowania dwukrotnie zmieniła nazwę, a zarazem i status. Od 1952 była Wyższą Szkołą Pedagogiczną, w 1973 r. nadano jej imię Komisji Edukacji Narodowej, na mocy Ustawy z dnia 8 lipca 1999 roku Uczelnia otrzymała status Akademii Pedagogicznej. Z punktu widzenia zasad opisu bibliograficznego wydawnictwa ciągłe Akademii stały się nowymi tytułami. Warto więc pokusić się o podsumowanie zamkniętego niedawno półwiecza działalności wydawniczej.

Geneza serii wydawniczych krakowskiej WSP pozostawała w ścisłej zależności od rozwoju uczelni. Poniżej przypomniano te fakty z życia uczelni, które bezpośrednio wiązały się z kształtowaniem się jej wydawnictw.

Koncepcja wyższych szkół pedagogicznych przechodziła w latach 1946–1958 transformację od jednostek dydaktycznych nastawionych na szybkie (w cyklu studiów 3-letnich) uzupełnienie kadr nauczycielskich, do uczelni realizujących program studiów magisterskich, a wkrótce i doktoranckich, zobowiązanych do posiadania i rozwoju własnej kadry i działalności naukowej. Pierwszy statut Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie z 12 marca 1946 r. „ograniczył jej funkcje do wyłącznie dydaktycznych”¹, już jednak po roku doświadczeń, „ramowy statut” uczelni pedagogicznych z 1947 r. wśród ich podstawowych „Celów i zadań” wymieniał „wydawnictwa naukowe z zakresu działania WSP”².

¹ Powstanie i rozwój organizacyjny WSP w Krakowie, [w:] *Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 1946–1981*, red. Z. Ruta, Kraków, 1981, s. 12.

² Zarządzenie Min. Oświaty z października 1947 r., [w:] *Źródła do dziejów Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (1946–1981)*. Cz. 1, przygotował i wstępem opatrzył Z. Ruta, Kraków, 1982, s. 30 i 53.

Dalsze przemiany, w dużej mierze inicjowane przez środowisko uczelniane, a przede wszystkim zaliczenie w 1951 r. PWSP w poczet krajowej sieci szkół wyższych, spowodowały przejście modelu strukturalnego uczelni wyższej. Wprowadzenie jednostek naukowo-dydaktycznych: katedr, stopni naukowych i grup pracowników nauki, umożliwiło rozwój i specjalizację kadry nauczającej. Liczba kierunków studiów, a co za tym idzie, specjalności badawczych, rosła sukcesywnie (wyjawszy przełom lat 70. i 80., kiedy uległa przejściowej redukcji w związku z ujednoczeniem form studiów). Odbiciem tego procesu był przyrost nowych podserii tematycznych „Rocznika Naukowo-Dydaktycznego”.

W myśl Statutu z 1953 r. jednym z głównych obowiązków pracownika nauki krakowskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej było „przejawianie twórczej inicjatywy oraz systematyczne prowadzenie pracy naukowej w służbie rozwoju gospodarki i kultury narodowej”³. Okres formowania się programu uczelni zamknęła ustawa z 1958 roku, wymieniająca wśród zadań szkoły wyższej na pierwszym miejscu badania naukowe, a po nich funkcje dydaktyczne.

Od 1967 r. Wydział Filozoficzno-Historyczny posiadał prawo przeprowadzania przewodów habilitacyjnych, a w latach 70. kolejne wydziały uzyskiwały uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora. Owocowało to coraz szybszym przyrostem edycji „Prac Monograficznych”. W latach 1971–1975 uczelnia miała „uprawnienia eksperymentalne”, jako wiodąca w zakresie kształcenia nauczycieli w Polsce. Nawiązała wówczas współpracę naukową z innymi szkołami wyższymi w kraju i za granicą, co przejawiało się między innymi organizowaniem licznych krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych i publikowaniem ich materiałów. Wydawano też prace zbiorowe, z udziałem pracowników naukowych uczelni współpracujących. Do szybkiego przyrostu publikacji w wydawnictwach uczelnianych przyczynił się także udział krakowskiej WSP w programach badawczych i grantach.

W listopadzie 1966 r. powołano Międzywydziałowy Zakład Badań i Studiów nad Dydaktycznymi Problemami Pracy. Początkowo miała to być „komórka badawczo-naukowa o zasięgu międzywydziałowym, przeznaczona do prowadzenia badań i studiów nad procesami nauczania i uczenia się... Przedmiotem szczególnego zainteresowania Zakładu jest działalność dydaktyczna młodych pracowników nauki oraz dalsze jej doskonalenie”⁴. W 1968 r. Zakład został wchłonięty przez Międzyuczelniany Ośrodek Metodyczny Studiów dla Pracujących Wyższych Szkół Pedagogicznych, od 1975 r. Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, finansowany centralnie, a organizacyjnie związany z krakowską WSP⁵. Działalność tych

³ Powstanie i rozwój organizacyjny WSP w Krakowie..., s. 17.

⁴ *Literatura, prasa, biblioteka: studia i szkice ofiarowane profesorowi Jerzemu Jarowieckiemu w 65-lecie urodzin i 40-lecie pracy naukowej*, pod red. J. Szockiego i K. Woźniakowskiego, Kraków 1997, s. 10; *Działalność Międzywydziałowego Zakładu Badań i Studiów nad Problemami Pracy WSP*: (styczeń 1967 – styczeń 1968), *Prace z Dydaktyki Szkoły Wyższej WSP w Krakowie*, z. 5 (1968) s. 79.

⁵ *Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich*, [w:] *Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 1946–1981...*, s. 308.

jednostek uczelnianych znalazła odbicie w kilku seriach wydawniczych; trzy najbardziej reprezentatywne z nich omówiono poniżej.

Obowiązki statutowe, ale także istotna potrzeba upowszechniania dorobku naukowego kadry naukowej oraz zapewnienia słuchaczom dostępu do skryptów i materiałów metodycznych przesądziły o szybkim podjęciu przez krakowską WSP działalności wydawniczej. Już w roku 1952 techniką powielaczową wydano 4 instrukcje dla studentów geografii i językoznawstwa. W latach 1952–1961 w sumie powielono maszynopisy 37 takich, przeznaczonych tylko „do użytku wewnętrznego”, instrukcji⁶.

Druki do użytku wewnętrznego nie zaspokajały jednak potrzeb uczelni, kontynuowano więc przygotowania do utworzenia własnej komórki wydawniczej. W 1958 roku powołano do życia Dział Wydawnictw WSP w Krakowie (obecne Wydawnictwo Naukowe). Wyspecjalizowana kadra i modernizowane w miarę czasu wyposażenie techniczne pozwoliły na odejście od małej poligrafii i coraz bardziej profesjonalny charakter typograficzny publikacji. W końcu omawianego tu okresu Wydawnictwo Naukowe dysponowało już składem komputerowym i nowoczesnymi maszynami drukarskimi.

Nad całokształtem działalności wydawniczej nadzór powierzono Komitetowi Redakcyjnemu, który z czasem stał się stałą komisją senacką, obradującą pod przewodnictwem prorektora do spraw nauki. Zatwierdzał on okresowe plany wydawnicze, regulaminy wydawnictwa, a także oceniał merytorycznie i decydował o nakładzie i objętości poszczególnych edycji, a więc kształtował profil, wielkość i jakość oferty wydawniczej.

W pierwszym Komitecie Redakcyjnym w latach 50. znaleźli się: przewodniczący – Zygmunt Mysłakowski oraz Jan Leśniak, Wincenty Danek, Adam Dziurzyński i Ignacy Zarębski (sekretarz). Od 1956 do 1975 r. funkcję przewodniczącego pełnili: Wincenty Danek, Henryk Lach, Andrzej Michalik, Stanisław Burkot, Zygmunt Ruta, Jan Rajman, Jerzy Kreiner, Michał Śliwa, Henryk Żaliński. Sekretarzem od 1964 r. był Jerzy Jarowiecki, potem Bolesław Faron, Jan Buda, Kazimierz Augustynek, Jacek Chrobaczyński, Marian Fortuna⁷. Informacje o aktualnym składzie Komitetu Redakcyjnego umieszczano do początku lat 90. na stronach redakcyjnych wydawnictw.

W połowie lat 60. wydano następny akt ministerialny w sprawie działalności wydawniczej szkół wyższych. W następstwie ukazało się zarządzenie Rektora krakowskiej WSP, normujące te kwestie na terenie uczelni, aktualizowane następnie w 1975 i 1983 r.⁸

⁶ *Bibliografia wydawnictw Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie opublikowanych w latach 1946–1962*, oprac. Z. Jagoda, [w:] *Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie w pierwszym piętnastoleciu rozwoju 1946–1961*, Kraków 1965, s. 365–371.

⁷ *Wydawnictwo Naukowe*, [w:] *Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 1982–1996*, red. Z. Ruta, Kraków 1996, s. 316–317; *Działalność wydawnicza Uczelni w latach 1952–1972*, [w:] *Wyższa Szkoła Pedagogiczna w latach 1961–1971*, pod red. Z. Tabaki, Kraków 1973, s. 305.

⁸ *Zarządzenie Rektora z dn. 1 grudnia 1967 r. nr RS-02-11/67 w sprawie działalności wydawniczej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie; Zarządzenie Rektora z dn. 1 marca 1975 r. nr RS-02-139/757*

W świetle tych postanowień, zakres działalności wydawniczej obejmował serie naukowe: „Rocznik Naukowo-Dydaktyczny”, Prace Monograficzne, Informator Biblioteki Głównej, Prace z Dydaktyki Szkoły Wyższej i Z Problemów Studiów Nauczycielskich oraz skrypty i „wydawnictwa informacyjne”: Materiały i Sprawozdania, *Informatory dla Kandydatów na Studia na Rok Akademicki...*, *Składy osobowe...* itp. Do grupy informatorów zaliczano także kolejne części *Bibliografii Publikacji Pracowników Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie*.

W zarządzeniach określono rolę naukowych wydawnictw uczelni, które „powinny służyć do komunikowania i utrwalania cenniejszych wyników badań naukowych oraz informowania o ważniejszych wydarzeniach naukowych w życiu uczelni”. Umiejscowiono je również w całości oferty wydawniczej: „uczelniane ciągłe wydawnictwa naukowe stanowią część naukowego ruchu wydawniczego, uzupełniającą sieć centralnych czasopism i wydawnictw ciągłych”⁹. Przyjęto, że „dla celów koncentracji należy również inicjować wydawnictwa o charakterze międzyuczelnianym w specjalnościach, w których istnieje silny zespół pracowników naukowych. WSP w Krakowie przejęła funkcje koordynacyjne w zakresie wydawnictw z pedagogiki szkolnej, przedszkolnej, nauczania początkowego i wychowania obronnego”¹⁰.

Zgodę na edycję nowego tytułu z kategorii „naukowych” wydawało nadrzędne ministerstwo. Prace publikowane w seriach tej grupy musiały być recenzowane przez niezależnych samodzielnych pracowników naukowych i rekomendowane przez katedrę lub instytut. Założono również, iż: „W publikacjach naukowych należy umieszczać krótkie streszczenia przynajmniej w jednym z języków kongresowych. Prace, które mają szczególne znaczenie dla międzynarodowej dokumentacji i informacji naukowej mogą być wydawane w całości w językach obcych”¹¹.

Kolejność podejmowania edycji nowych tytułów przedstawiała się następująco:

W 1954 roku ukazało się pierwsze wydawnictwo ciągłe firmowane przez Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Krakowie. Był to zeszyt pierwszy „Rocznika Naukowo-Dydaktycznego”: „Matematyka”, praca zbiorowa pod redakcją prof. dr. Jana Leśniaka¹².

w sprawie działalności wydawniczej Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, [w:] Źródła do dziejów Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (1946–1981), Cz. 2, oprac. Z. Ruta, Kraków 1983, s. 50–71; Regulamin Wydawnictwa Naukowego WSP i zasady działalności wydawniczej w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, [w:] Źródła do dziejów Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (1982–1996), Cz. 3, oprac. J. Krukowski i Z. Ruta, Kraków 1996, s. 373–385.

⁹ Zarządzenie Rektora... z dn. 1 marca 1975 r. grudnia 1967 r. nr RS-02–11/67 w sprawie działalności wydawniczej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie..., s. 61.

¹⁰ Tamże, s. 63.

¹¹ Regulamin Wydawnictwa Naukowego WSP i zasady działalności wydawniczej w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, [w:] Źródła do dziejów Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (1982–1996), Cz. 3..., s. 378.

¹² Wydawnictwo Naukowe, [w:] Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 1946–1981..., s. 76.

„Matematykę” wydrukowano w Zakładzie Produkcji Skryptów PWN, a okładkę, jak czytamy w stopce wydawniczej, „wykonała Krakowska Drukarnia Naukowa”. Zawierała prace Stanisława Gołąba, Zofii Krygowskiej, Zenona Mosznera, Tadeusza Rumaka oraz redagującego całość Jana Leśniaka. Skromny tom w formacie A-4, powielany z płyt cynkowych, zapoczątkował cykl ponad 200 tomów najstarszej i najbardziej reprezentatywnej serii wydawniczej Uczelni: „Rocznika Naukowo-Dydaktycznego”.

W 1963 roku ukazała się, również wykonana techniką „małej poligrafii”, monografia Andrzeja Maryjańskiego: *Współczesne migracje ludności w południowej części pogranicza polsko-radzieckiego i ich wpływ na rozmieszczenie sił wytwórczych tego obszaru*. W stopce znajdujemy informacje, że jest to druk „WSP Kraków, Nr 74A/63, egz. 200, nr zez. F-13. 25.II.63”. Była to inauguracja drugiej, najliczniejszej serii „naukowej” WSP w Krakowie: Prac Monograficznych.

Po niespełna dwu latach, w 1965 r. zapoczątkowano nową serię naukową: Prace z Dydaktyki Szkoły Wyższej. Inaugurujący tom zawierał materiały z konferencji na temat dydaktyki matematyki jako przedmiotu studiów wyższych. Ukazywały się do 1981 r., a ich kontynuację od 1983 r. były Problemów Studiów Nauczycielskich, firmowane przez uczelnię i wspomniany już wyżej Ośrodek Metodyczny Studiów dla Pracujących Wyższych Szkół Pedagogicznych. Do kategorii „wydawnictw naukowych” nie zaliczono natomiast ukazującej się od 1973 roku serii Materiały i Sprawozdania oraz Biuletynów i Komunikatów, wydawanych, podobnie jak wyżej wymienione tytuły, przez Ośrodek Metodyczny Studiów dla Pracujących WSP, a potem COMSN.

Podjęto także próbę edycji „stałej serii wydawniczej, związanej z Biblioteką Główną”¹³ – Informatora Biblioteki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie. Pierwsza, jeszcze nienumerowana część, pod redakcją Alicji Tabakowej, ukazała się w 1964 roku. Następnie w latach 1967 i 1968 wydano, w opracowaniu Jerzego Jarowieckiego, zeszyty 2 i 3, na których planowana seria zakończyła się. Wydawano ją w nakładzie dość niskim, bo 150–200 egz., z reguły nie zawierała bowiem prac oryginalnych, a jedynie streszczenia referatów, doniesienia z zagranicy i przeglądy bibliograficzne.

Obok wyżej wymienionych tytułów ogólnouczelnianych nakładem WSP w Krakowie ukazały się wydawnictwa firmowane przez poszczególne jednostki organizacyjne uczelni, jak np. kilka zeszytów biuletynu związkowego „Głos Solidarności WSP”, wydanych w 1981 r., czy „Opinie” KZ PZPR WSP z 1975 r. Wspomnieć także należy o dość licznych próbach redakcji pism studenckich: „Węzły”, „Bez tytułu”, „WSYP”, „Gas”, które ostatecznie ustąpiły miejsca kontynuowanemu od 1997 do chwili obecnej „Nowemu Legionowi”. Do dziś Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej publikuje „Biuletyn”, którego numer pierwszy wyszedł w 1997/98 roku jako pismo Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Instytutu Filologii Polskiej WSP. Natomiast efemerydą okazały się „Folia Mazovia-na”, wydane w połowie lat 90. przez Instytut Wychowania Plastycznego.

¹³ Od redakcji, Informator Biblioteki Głównej, 3, Kraków 1968, s. [3].

W niniejszym opracowaniu szerzej omówiono jedynie tytuły ogólnouczeniiane i mające charakter naukowy lub z działalnością naukową bezpośrednio związane.

„Rocznik Naukowo-Dydaktyczny / Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie”

W latach 1954–1999/2000 ukazało się 204 (1–203, 207) zeszytów, kilka numerów było jednak zdublowanych. Innego rodzaju anomalią był zeszyt 23, który miał drugiego wydawcę: Studium Terenowe Krakowskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie i stał się edycją otwierającą nową serię WSP w Rzeszowie, o identycznym, jak krakowska, tytule.

W cytowanym już Zarządzeniu Rektora z 1967 r. czytamy:

RND jest redagowany przez Komitet Redakcyjny, którego przewodniczącym jest Rektor. Komitet wyznacza każdorazowo redaktora kolejnego tomu Prac [...] Przewiduje się możliwość ukazywania „Prac” z poszczególnych serii w odstępach dwuletnich. W zeszytach „Rocznika” mogą być publikowane wyniki badań tylko pracowników WSP. Publikacje miały być recenzowane. Objętość artykułu nie powinna przekraczać jednego arkusza wydawniczego [...] Objętość zeszytu ustala się w granicach 12–18 arkuszy wydawniczych¹⁴.

Artykuły „Rocznika” programowo miały streszczenia w językach „kongresowych”, a niektóre z nich część artykułów (np. Prace Rusycystyczne), lub w wyjątkowych przypadkach całość tekstu (np. zeszyt 51: Prace Matematyczne 7), w języku obcym. Sporadycznie dodawano na stronie tytułowej serii głównej tytułu równoległego w języku obcym. Np. zeszyt 69 z 1979 r. miał dodany zapis: „Annales de l'École Normale Supérieure à Cracovie”.

Wysokość nakładu, w założeniach programowych mająca odzwierciedlać przewidywany popyt na publikację, wynosiła najczęściej 500 egzemplarzy. W pierwszych latach najwyższy nakład: 3500 egz., miał z. 9: Filologia, który w istocie był publikacją *Słownika terminów literackich* Sierotwińskiego. Najniżej, na 150 egz., oceniono zapotrzebowanie na z. 25: Prace Matematyczne. Forma typograficzna „Rocznika” ustaliła się w latach 60.: format 24 cm, okładka kartonowa ze stałą kompozycją tytułatury, dwubarwna.

W początkowym okresie w zeszytach RND znajdujemy również monografie, np. wspomniany już *Słownik terminów literackich* Stanisława Sierotwińskiego, materiały konferencyjne i publikacje wydawane bez tytułu podserii tematycznej, np. z. 2: Wydział Zaoczny, z. 5: Nauczanie Zaoczne. W okresie późniejszym kanon edytorski zamykał się w 28 seriach tematycznych prac zbiorowych, które stopniowo uzyskały własne symbole ISSN.

W świetle aktualnych przepisów katalogowych poszerzenie nazwy uczelni o człon „im. Komisji Edukacji Narodowej” w 1973 r. było zarazem zmianą tytułu wydawnictwa. Tak więc czytelnik RND odnajduje w katalogach on-line ciągi tego tytułu za lata 1954–1973, 1973–1999 oraz nie omawiane tu zasoby „Rocznika Naukowo-Dydaktycznego Akademii Pedagogicznej w Krakowie” (1999–2000) i aktualnego tytułu: „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis”.

¹⁴ Źródła do dziejów... (1946–1981), Cz. 2..., s. 51.

Rocznik Naukowo-Dydaktyczny WSP w Krakowie – podserie.
Okres liczbowania wg nr serii głównej (1954–1964 nr 1–21, 23)
(kursywą oznaczono tytuły nie będące podseriami)

Tytuł podserii	Numery zeszytów	Liczba zesz.
Filologia Polska (Z podserią Prace Historycznoliterackie)	9 (1960); 11 (1961); 17 (1963)	3
Filologia Rosyjska	19 (1964)	1
Geografia	8 (1958)	1
Historia	14 (1962); 20 (1965)	2
Historia i Teoria Nauczania Języka Polskiego	12 (1962)	1
<i>Kształcenie nauczycieli w Wyższej Szkole Pedagogicznej (konferencja)</i>	15 (1962)	(1)
Matematyka	1 (1954); 7 (1958); 13 (1961)	3
<i>Nauczanie Zaoczne</i>	5 (1956)	(1)
Nauki Geograficzno-Biologiczne	4 (1955)	1
Nauki Humanistyczne	23 (1964)	1
Nauki Pedagogiczne	3 (1955)	1
Prace Geograficzne	10 (1962)	1
Psychologia	16 (1963)	1
<i>Wybrane Zagadnienia z Metodyki Nauczania Biologii</i>	21 (1964)	(1)
Wydział Zaoczny	2 (1954)	1
<i>Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie w pierwszym piętnastoleciu rozwoju 1946–1961</i>	18 (1963)	(1)
Zagadnienia Kształcenia Nauczycieli w Szkołach Wyższych	6 (1957)	1

Rocznik Naukowo-Dydaktyczny WSP w Krakowie
Okres liczbowania podwójnego wg serii głównej i w obrębie podserii

Tytuł podserii	Numery zeszytów podserii i serii głównej	Liczba zesz.
Prace Filozoficzne	1=42 (1972)	1
Prace Geograficzne	3=22 (1964), 4=30 (1968), 5=40 (1971)	3
Prace Fizyczne	1=48(1973)	1
Prace Historyczne	3=26 (1967), 4=32 (1968), 5=35 (1970), 6=43 (1972)	4
Prace Historycznoliterackie	3=24 (1966), 4=33 (1968), 5=36 (1971)	3
Prace Językoznawcze	1=38 (1970), 2=47 (1973)	2
Prace Matematyczne	4=25 (1966), 5=31 (1968)	2

Prace Pedagogiczne	1=45 (1972)	1
Prace Rusycystyczne	2=27 (1967) 3=34 (1970)	2
Prace z Botaniki → Botaniczne	1=28 (1967), [2]=39 (1971)	2
Prace z Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego (dawniej Historia i Teoria Nauczania Języka Polskiego)	2=44 (1972)	1
Prace z Zoologii → Zoologiczne	1=29 (1967), 2=37 (1970)	2
Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie w latach 1961–1971...	46 (1973)	(1)

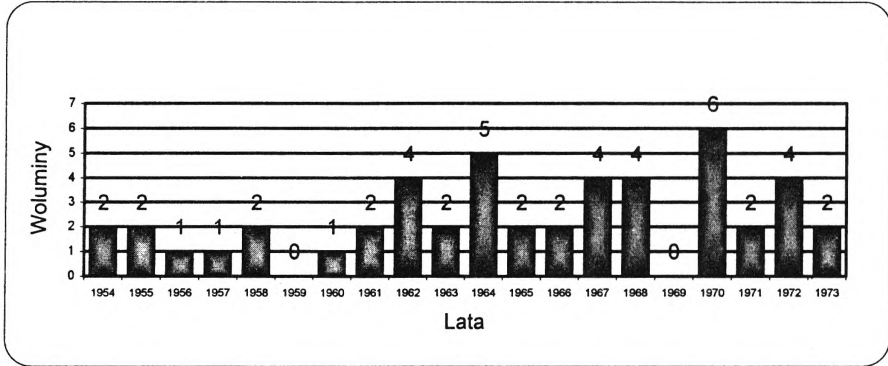
Rocznik Naukowo-Dydaktyczny / Wyższa Szkoła im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie 1973–1999, podserie miały odrębny ISSN, z. 49–203, 207)

Tytuł podserii	Numery zeszytów podserii i serii głównej	Liczba zesz.
Prace Bibliotekoznawcze	1=78 (1982), 2=89 (1984), 3=96 (1985), 4=110 (1987), 5=135 (1990), 6=147 (1991), 7=155 (1993), 8=178 (1996), 9=194 (1998)	9
Prace Matematyczne	7=51 (1974), 8=61 (1977), 10=82 (1982), 11=97 (1985), 12=115 (1987), 13=159 (1993), 14=189 (1997), 15=196 (1998), 16=207 (1999)	9
Prace Ekonomiczno-Społeczne	1=53 (1974), 2=65 (1977), 3=79 (1982), 4=99 (1985), 5=127 (1988), 6=146 (1991), 7=164 (1995), 8=185 (1997)	8
Prace Filozoficzne	2=57 (1975), 3=70 (1981), 4=95 (1985), 5=130 (1990), 6=156 (1993), 7=190 (1997)	6
Prace Fizjologiczne	1=118 (1988), 2=140 (1991), 3=154 (1993), 4=173 (1994), 5=187 (1997)	5
Prace Fizyczne	2=60 (1977), 3=73 (1980), 4=91 (1984), 5=103 (1986), 6=136 (1990)	5
Prace Geograficzne	6=55 (1974), 7=62 (1977), 8=71 (1980), 9=77 (1982), 10=88 (1983), 11=112 (1987), 12=124 (1988), 13=142 (1991), 14=151 (1992), 15=170 (1994), 16=184 (1996), 17=198 (1998)	12
Prace Historyczne	7=52 (1974), 8=69 (1977), 9=76 (1981), 10=83 (1983), 11=107 (1986), 12=109 (1987), 13=126 (1992), 14=128 (1989), 15=129 (1989), 16=158 (1993), 17=167 (1995), 18=181 (1997), 19=193 (1998), 20=203 (1999)	14
Prace Historycznoliterackie	6=56 (1975), 7=68 (1978), 8=72 (1980), 9=84 (1982), 10=101 (1986), 11=143 (1992), 12=197 (1998)	7
Prace Językoznawcze	3=58 (1976), 4=80 (1983), 5=104 (1986), 6=137 (1991), 7=152 (1992), 8=168 (1994), 9=192 (1997)	7
Prace Pedagogiczne	2=63 (1978), 3=75 (1981), 4=85 (1983), 5=94 (1984), 6=100 (1986), 7=105 (1986), 8=106 (1986), 9=119 (1988), 0=122 (1988), 11=125 (1988).	19

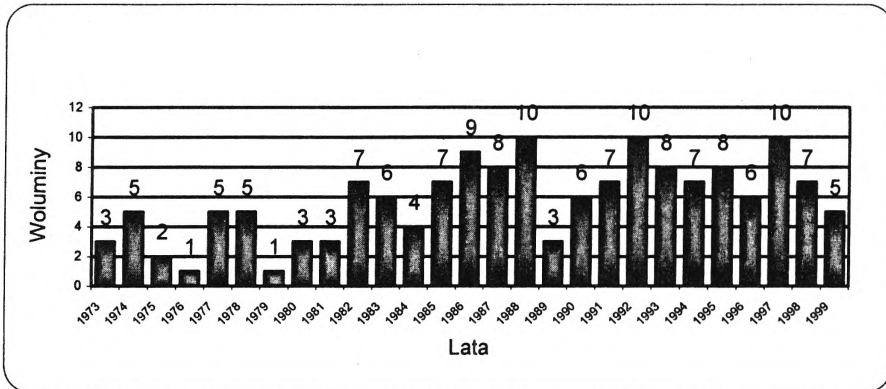
	12=138 (1991), 13=144 (1992), 14=150 (1992), 15=165 (1994), 16=170b (1995), 17=172 (1995), 18=175 (1995), 19=183 (1997), 20=186 (1997), 21=202 (1999)	
Prace Psychologiczne	2=120 (1989), 3=141 (1992), 4=169 (1996), 5=176 (1996), 6=180 (1997)	5
Prace Romanistyczne	1=86 (1983), 2=113 (1987), 3=139 (1991), 4=171 (1994), 5=188 (1997)	
Prace Rusycystyczne	4=49 (1973), 5=64 (1978), 6=74 (1982), 7=116 (1987), 8=149 (1992), 9=177 (1995), 10=199 (1999)	7
Prace Socjologiczne	1=161 (1993), 2=162 (1994)	2
Prace Techniczne	1=66 (1978), 2=87 (1983), 3=98 (1985), 4=121 (1988), 5=148 (1992), 6=195 (1998)	6
Prace z Dydaktyki Biologii	2=90 (1985), 3=93 (1985), 4=134 (1990), 5=160 (1995), 6=163 (1995)	5
Prace z Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego	3=102 (1986), 4=133 (1990)	2
Prace z Dydaktyki Matematyki	1=54 (1974), 2=67 (1978), 3=108 (1986), 4=182 (1996)	4
Prace z Historii Oświaty i Wychowania	1=92 (1984), 2=131 (1989), 3=153 (1993), 4=114 (1987), 5=201 (1999)	5
Prace z Rachunku Praw- dopodobieństwa i jego Dydaktyki	1=114 (1987), 2=191 (1998)	2
Prace z Wychowania Obronnoego → Prace z Edukacji Obronnej	1=132 (1990), 2=200 (1999)	2
Prace z Wychowania Plastycznego	1=117 (1988), 2=145 (1992), 3=179 (1996)	3
Prace z Zastosowań Informatyki w Nauczaniu	1=157 (1992)	1
Prace Zoologiczne	3=50 (1973), 4=81 (1982), 5=111 (1987), 6=123 (1988), 7=166 (1993)	5

Zestawienie tytułów podserii jest nie tylko informacją o zakresie tematycznym „Rocznika Naukowo-Dydaktycznego”, ale pozwala orientować się w jego asocjacjach z rozwojem struktur uczelni w poszczególnych okresach – powstawaniem nowych katedr i kierunków studiów, przejściową lub stałą przewagą aktywności naukowej niektórych wydziałów czy instytutów – stąd tak szczegółowe ich wyczerpanie. W poniższych wykresach została natomiast zobrazowana dynamika przyrostu edycji RND.

Rocznik Naukowo-Dydaktyczny
Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie
1954–1973¹⁵

Rocznik Naukowo-Dydaktyczny
Wyższa Szkoła Pedagogiczna
im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
1973–1999

**Prace Monograficzne Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie
[ISSN 0239–6025, nr 1/1963 – 265/1999]**

Jak sama nazwa wskazuje, Prace Monograficzne były wyczerpującymi opracowaniami jednego zagadnienia. Zawierały w części prace autorskie, tzw. awansowe, habilitacyjne i doktorskie, oczywiście recenzowane. Z czasem coraz większy stawał się jednak udział prac zbiorowych, publikacji materiałów z konferencji, powstały nawet cykle konferencji pod wspólnym tytułem i z własną wewnętrzną numeracją, jak zainicjowane w latach 90. międzynarodowe spotkania „Kraków-Lwów: książki,

¹⁵ Zmiana nazwy instytucji sprawczej nastąpiła w ciągu 1973 r.

czasopisma, biblioteki XIX i XX wieku”, czy „Lwów: miasto, społeczeństwo, kultura”, wiążące się ze współpracą WSP z Uniwersytetem Lwowskim.

Różnorodność tematyczna Prac, częste rozmywanie się ich zakresu między pokrewnymi dyscyplinami nauki, utrudnia analizę ich zawartości i wyłonienie grup treściowych; problem ten zresztą wyczerpują kolejne autorytatywne podsumowania dorobku naukowego uczelni¹⁶. Można tu jedynie odnotować, iż wśród pierwszych 17 tomów, wydanych w latach 1964–1973, przeważały ilościowo zagadnienia z pogranicza demografii i geografii ekonomicznej. W pracach monograficznych, podobnie jak w RND, opublikowano efekty podejmowanych od początku lat 70. badań w ramach programów badawczych różnego stopnia, początkowo głównie z zakresu nauk geograficznych i biologicznych, później także pedagogiki i innych specjalności naukowych. Z czasem przewagę uzyskały edycje z zakresu kierunków humanistycznych. Przykładem publikacji rezultatów badań stosowanych, transdyscyplinarnych, może być kilka tomów autorstwa Zbigniewa Srebro (AM Kraków) i Henryka Lacha, z zakresu neurofizjologii człowieka i diagnostyki medycznej, wydanych w języku angielskim, a więc uznanych przez autorów i Komitet Redakcyjny za publikacje interesujące również kręgi naukowe za granicą. Praca *Bioenergetics and Cancer* miała 3 wydania w latach 1993, 1995 i 1996, w tym dwa ostatnie pod tym samym nr (192).

Podobnie jak w „Roczniku”, zdarzały się nieprawidłowości liczbowania, dublowanie tego samego numeru w dwu różnych tomach, dodruki. Wspomnieć tu można o 2 wydaniach pracy Bożeny Muchackiej, opatrzonych tym samym numerem 268, z lat 1999 i 2000 lub o podwójnym wydaniu z lat 1995 i 1997 pracy Krystyny Duraj-Nowakowej (nr 193). Praca Edwarda Stachurskiego miała dwa wydania (1998 i w okresie po 2000 r.), ale z jednym numerem 239, mimo bardzo różnej szaty graficznej i aktualizacji tekstu widocznej np. w przypisach. Publikacje Karola Dziubka i Ireny Adamek z 1999 (nr 237 i 265) uzyskały drugie wydanie, z powtórzoną numeracją, w 2000 r.

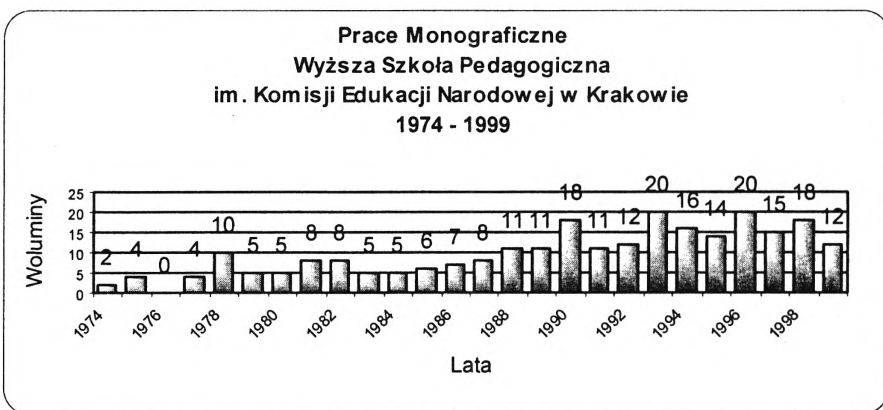
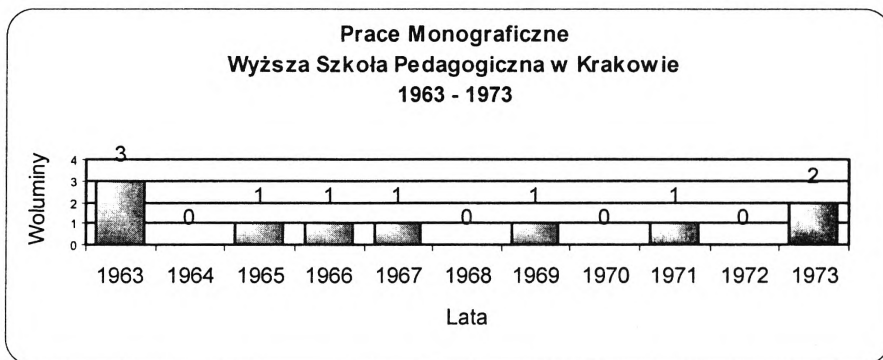
Największy przyrost liczbowy serii miał miejsce w ostatnim 20-leciu omawianego okresu, kiedy wydano ponad 220 tomów (ok. 80% całości). Wynikało to, jak już wspomniano, z rosnącego udziału kadry naukowej w programach badawczych, rozszerzania uprawnień do nadawania stopni naukowych i coraz większej liczby prac „awansowych”.

Strona edytorska Prac Monograficznych w porównaniu do „Rocznika Naukowo-Dydaktycznego” była o wiele bardziej urozmaicona. Każdy tom dotyczył innego zagadnienia, wymagał więc zastosowania odmiennego aparatu edytorskiego. Standardem były bibliografie, różnego rodzaju noty i przypisy, aneksy, materiał ilustracyjny. Tomy ukazywały się w różnych formatach i objętości.

Stałymi elementami były streszczenia, najczęściej w językach obcych, choć zdarzały się i prace wyłącznie polskojęzyczne lub wyłącznie w języku obcym, co łączy-

¹⁶ *Rozwój badań naukowych*, [w:] *Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 1946–1981...*, s. 356–391; *Badania naukowe i współpraca z zagranicą*, [w:] *Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, w latach 1982–1996*, s. 355–373.

ło się z nawiązaną w latach 70. stałą współpracą naukową z ośrodkami naukowymi w krajach ościennych, potem także w Europie Zachodniej.

Prace Monograficzne i „Rocznik Naukowo-Dydaktyczny” były najbardziej reprezentatywnymi seriami wydawnictw Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Mniej prestiżową grupę stanowiły niżej omówione 3 tytuły serii, związanych ze sobą tematyką i instytucją sprawczą, o stosunkowo krótkich okresach edycji.

Prace z Dydaktyki Szkoły Wyższej / Międzywydziałowy Zakład Badań i Studiów nad Dydaktycznymi Problemami Pracy WSP (z. 1–15, 1966–1981)

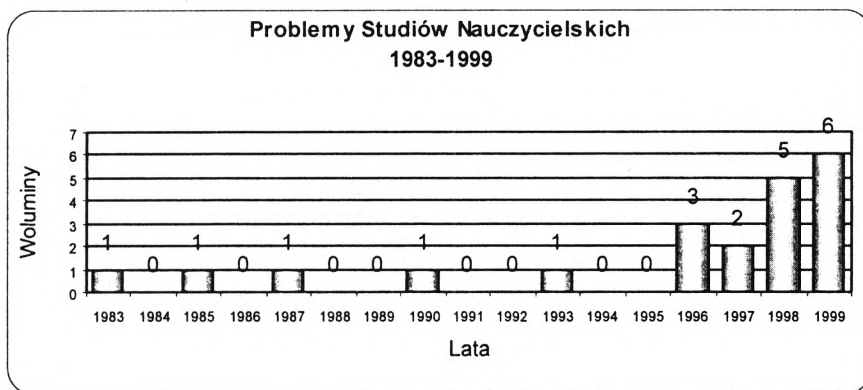
Dzieńcień pierwszych zeszytów było firmowanych przez Międzywydziałowy Zakład Badań i Studiów nad Dydaktycznymi Problemami Pracy WSP, od z. 9 (1972) obok – a potem w miejsce tej jednostki pojawiła się nazwa: Ośrodek Metodyczny Studiów dla Pracujących.

Programowo miały dotyczyć „problemów dydaktyki szkoły wyższej”. Gromadziły więc, odpowiednio do założeń, publikacje na temat zagadnień metodyki na-

uczania poszczególnych przedmiotów, prac magisterskich, nauczania na studiach dla pracujących czy „pracy ideowo-wychowawczej wśród studentów”. Zeszyt 2, jako jedyny w serii, nie był pracą zbiorową, ale autorską Teofili i Jerzego Jarowieckiego. Na treść kolejnych zeszytów składały się rozprawy, artykuły i komunikaty (bądź w przypadku materiałów z konferencji, referaty) oraz wprowadzony od z. 8 (1971) dział „Sprawozdania i kronika”, zawierający kronikę działalności naukowej krajowych WSN i WSP. Kilka zeszytów zawierało wyłącznie materiały z konferencji (nr 1, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13). W ramach serii sporadycznie ukazywały się prace autorów z innych niż pedagogiczne uczelni. Aparat redakcyjny serii był skromny: wstęp redaktora, spis treści. Prace z *Dydaktyki... wiązać można z oficjalnie przyznawaną krakowskiej WSP w latach 70. rolę wiodącego ośrodka w kształceniu nauczycieli.*

Problemy Studiów Nauczycielskich / Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich : Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (ISSN 0239-6769 t. 1/1983 – 25/2000)

W latach 1983–2000 wydano 25 tomów (nr 23 prawdopodobnie nie ukazał się). Stanowiły kontynuację *Prac z Dydaktyki Szkoły Wyższej*. W intencji Redakcji miały objąć „swą tematyką proces kształcenia i doksztalcania nauczycieli oraz zagadnienia dydaktyczne, w tym problematykę dydaktyk przedmiotowych¹⁷”. Miały ujednoliconą, staranną formę typograficzną i redakcyjną.

Materiały i Sprawozdania / Ośrodek Metodyczny Studiów dla Pracujących WSP: Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (ISSN 0203-374X, nr 1/1973–28/1994). W założeniu było to wydawnictwo „informacyjne”. Zawierało referaty wygłoszone na uczelnianych sesjach naukowych oraz dość rozbudowany dział informacji o pracach i publikacjach z zakresu dydaktyki szkoły wyższej w kraju i zagranicą. Wśród 23 redaktorów tomów 7-krotnie występuje Z. Ziolo, 4-krotnie J. Jarowiecki i T. Budrewicz, 3-krotnie spotykamy nazwisko A. Zawistowskiej, 2-krotnie – B. Noweckiego i H. Kosętki.

¹⁷ *Wydawnictwo Naukowe, [w:] Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 1982–1996...*, s. 313.

Niespełna 70 tomów wydanych w ramach opisanych wyżej trzech wydawnictw, dokumentuje ważny etap w rozwoju podstawowej dla uczelni działalności dydaktycznej.

Bibliografia Publikacji Pracowników Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie / Wyższa Szkoła Pedagogiczna. Biblioteka Główna.

W latach 1970–1996 ukazało się jej 6 części, opracowanych przez pracowników Biblioteki Główniej.

Część	Za lata	Redaktor	Liczba opisów	Rok wydania
1	1946–1967	Jerzy Jarowiecki, Adam Przyboś, Edward Chelstowski	5037	1970
2	1968–1970	Edward Chelstowski	6611	1972
3	1971–1975	Irena Burkot i in.	9079	1980
4	1976–1980	jw.	2633	1984
5	1981–1985	jw.	3574	1989
6	1986–1995	jw.	10 359	1996

Nie zaliczana do „wydawnictw naukowych WSP” Bibliografia jest kluczem do nich. Wymienione wyżej tomy gromadzą prawie 40 tys. opisów publikacji pracowników uczelni, zamieszczanych w wydawnictwach WSP i poza nimi. Obejmująca całokształt dorobku naukowego uczelni w minionym 50-leciu Bibliografia jest też nieocenionym punktem odniesienia dla oceny wydawnictw własnych, jako głównego forum wypowiedzi autorów z kręgu uczelni.

The serial editions of the Pedagogical University in Cracow (1954–1999)

Abstract

The publishing activity emerged from University's statutory tasks whereas amount and publishing level stayed in close dependence on the original institution's development. In the present study the serial publishing of the scientific type were discussed showing in the tables and graphs the development dynamism of the particular series and thematic sub-series. The time censorship was marked by the beginning of the publishing activity in the 1954 and gaining the status of the University in 1999 that finished the old series and began the new series of the changed titles.